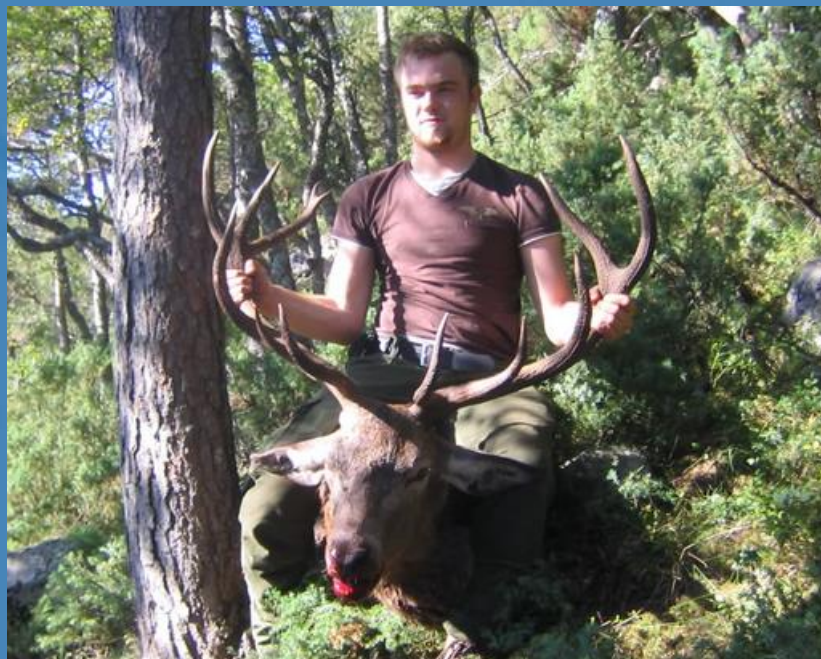

Konflikt eller sameksistens mellom jakt- og sykkelnæringa

Eivind Brendehaug 24. august 2015

Innhold

- Er sykling i utmark ein allemannsrett?
- Jakt på Kaupanger
- Sykkel på Kaupanger
- Konflikt eller sameksistens?
- Tiltak identifisert i dialogprosess
- Er det nok med kardemommelova, eller treng vi nye verkemiddel?

Sykling – ein allemannsrett?

- Allemannsretten er heimla i Friluftslova gir rett sykle på veg og etablert sti i utmark:
  - Sti er ikkje definert i lova, men dyretråkk er ikkje etablert sti
- Plikt: plikt til å ta omsyn og tilbørleg varsemnd til:
  - Andre som ferdast ute
  - Grunneigar sine interesser og aktivitet
  - Natur: vegetasjon og dyreliv
- 2012: Ferdsl på veg eller opparbeidd sti som fører til utmark

VESTLANDSFORSKING

Hjort og jakt på Kaupanger

- Kaupangerhalvøya: vinterbeiteområdet for Indre Sogn
- Auka tettleik av hjort og utviding av jakttider:
  - Frå 2012: 1. september til 23. desember
- Kommersiell jakt utvikla sidan 1990:
  - 4 grunneigarar samarbeider: ca. 100.000 dekar
- Sårbar periode for hjorten:
  - Mars-april, vårknipa (lite fôr)
  - Mai-juni, kalving
- Korleis påverka:
  - Dei siste åra mykje forstyrking frå ferdsel (sykling og vandring)
- Påverkar: «mange er redde for å ferdast i skogen»

Sykling på Kaupanger

- Stisykling ein del av Sogndal kommune sin satsing på friluftsliv (i tillegg til ski og klatring)
- Lokal verdiskaping knytt til:
  - Attraktiviteten for busetting
  - Studentar med friluftsliv interesse
  - Sykkelturisme
- Korleis vert sykling på påverka:
  - Uvisse om ein er velkomen
- Påverkar andre:
  - "Folk er redde for å bli påkjørt"
  - Bruken av STRAVA stimulerer til høg fart!

STRAVA Log In

Sign Up for Free

Track your rides and runs via your iPhone, Android or GPS device, analyze your performance, and compare with friends.

By signing up you agree to Strava's [Terms of Use](#) [View our Privacy Policy](#)

Topptur. Mye bæring av sykkel opp Kjetil K. Isaksen
Voss, Norway, Hordaland, Norway

RIDE 21 October 2014

20.3km	1,276m	3:03:07	1,585
Distance	Elevation	Moving Time	Calories

2018 STATS		
77	6,717.0	123
Activities	kilometers Ridden	Followers

Top Achievements on this Ride

- 7th overall on Rv5 Climb (10:33)
- 9th overall on Helgeheimsvegen Climb (6:54)

<http://sykkelforer.rocketfarm.no/test.html#turer>

Både jegarar og syklistar tilpasser seg kvarandre

- Jegarar:
  - Vel anna området når det er ferdsel i planlagt jaktområde
  - Privat jakt kan tilpasse seg ved å velje anna område
  - Kommersiell jakta meir sårbar for forstyrning

- Stisyklist:

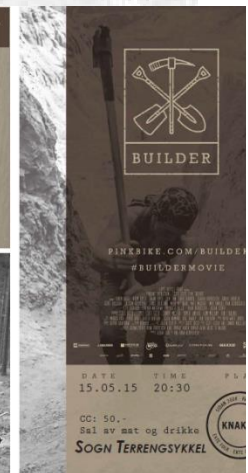
- Tilpassa seg ut frå kommunikasjon med jaktguidane hausten 2014:
  - Sykling midt på dagen
  - Kraftgata og Storamyri-Eide

- Frykt for at fleire syklistar, særleg utanfrå, vil forstyrre jakta

- Er Kraftgata og Storamyri til Eide løysinga framover

Sesongåpning på Kaupanger

FREDAG 15. MAI	
- Demosykling med Intersport Base på Knaken kafé	
- Teek stiller med seier enn 20 demosyklar (Slash, Remedy m.m)	16.00
- Transport Sogndal-Kaupanger-Sogndal frå Intersport 15:30	
- Uoffisiell opning av kraftgata	18.00
- Informasjon frå Kaupanger Hovedgård	20.30
- Europapremiere på filmen Builder	20.45

Allemannsretten, både rett og plikt!

- Du kan sykle på veg og etablert sti i utmark, MEN det må skje med tilbørleg varsemnd for ikkje å volde skade eller ulempe for eier, bruker eller andre, eller påføre miljøet skade.
- **Møte mellom allemannsretten og omsynet til eigar, andre brukarar og naturen**
- Utviklingstrend: **Spesialisering, større mobilitet, konkurranse og segregering (mindre felles normer)**
  - Er «kardemommehaldninga» i Friluftsløva utdatert?
  - Eller er utviding av NOTS sine stivettreglar nok?

Dialogprosess – tiltak for sameksistens

Tiltak	Merknad
Tillegg i stivett-reglane: -Definisjon av etablert sti -Korleis omsyn til vilt, beitedyr og jakt	Ansvar: Sogn terrengsykkel. Lokalt greitt med tillegg på stivettreglane for syklistane, sjølv om det er snakk om ganske generelle ting.
Skilt på eigna plassar om husdyr på beite	Ansvar: Grunneigarar
Definere kor ferdsel ikkje er ønskjeleg i januar-mai av omsyn til hjorteviltet	Ansvar: Kommunen. Kaupanger er landets største vinteropphaldsplass for hjort i ein sårbar periode
Kontaktorgan om nyskapande friluftsliv	Kommunen, grunneigarar, friluftsforsking og andre
Jakt fortrinnsvis morgon (demring) og kveld (skymring)	Privat jakt foregår heile dagen. Ulikskap i korleis tilreisande og fastbuande brukar området til sykling – ulike dagsrytmar.
Jakt fortrinnsvis i høgda i september	Ansvar: jegarane. I høgda, men ikkje mogleg berre over tregrensa

Andre tiltak og verkemiddel?

- Myk sonering i rom:
  - Tilrettelegging av fleire spesielle sykkelstiar?
  - Identifisering av mindre viktige jaktområde
- Hard sonering i rom:
  - Sykling berre på merka sykkelstiar (for å unngå sykling på ikkje etablert sti og natursårbare område)?
  - Jakt berre i høgareliggande område delar av jaktseasonen (t.d. september)
- Sonering i tid:
  - Jakt og sykkel annakvar helg?
  - Hovudseason stisykling: **sommar** (15. juni-15. september)
  - Hovudseason jakt deretter?
- Dynamisk sonering: elektroniske kart og rettleiar

Konklusjon

- **Konflikt er mogleg:**
  - Ikkje respektere allemannsretten og allemannsplikten!
  - Mangel på dialog - segregering
  - Korleis sykling - meir konkurranse?
  - Når jakt – heile hausten?
- **Sameksistens er mogleg, men krev:**
  - Tilpassing mellom brukarane
  - At grunneigarane er med, ser dei moglegheitene?
  - Dialog: kontaktorgan (kommunen sin rolle)
  - Dynamisk sonering

Takk for meg!

- Eivind Brendehaug
- Vestlandsforskning, www.vestforsk.no